

Jak znaleźć potrzebne informacje: strategie wyszukiwania

Biblioteka Instytutu Pedagogiki UJ

Jak znaleźć informacje na konkretny temat?

Najlepiej podejść do tego w **przemysłany i metodyczny sposób**. To pozwoli nie błądzić w świecie informacji oraz skuteczniej znaleźć to, co się potrzebuje. Pomocne w tym są **strategie wyszukiwania**, które opierają się na sprawdzonych schematach.

Oczywiście sukces nie zależy tylko od nich. Należy pamiętać też o **krytycznym podejściu** do wyszukiwania. Cierpliwość również jest potrzebna, ponieważ czasem znalezienie wartościowych publikacji wymaga większego skupienia.

Prezentowane tutaj strategie to propozycje, które pozwolą znaleźć sposób na wynajdywanie treści, wzbogacą warsztat wyszukiwawczy i poszerzą **kompetencje informacyjne**.

Przede wszystkim warto zaznaczyć, że poszukiwanie literatury naukowej wymaga większego zaangażowania niż szukanie informacji dla celów życia codziennego. W związku z tym takie poszukiwania wymagają więcej czasu.

Samo wyszukiwanie informacji potrafi też być odkrywcze, można w ten sposób znaleźć inne ujęcia tematu lub dodatkowe treści, które mogą wzbogacić naszą wiedzę.

Na początku ważne jest określenie, czego się poszukuje. Postawienie właściwego pytania, pozwala określić, jakich informacji się potrzebuje.

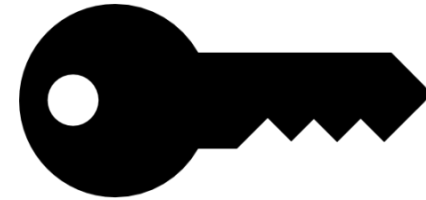
Na tym etapie warto też wstępnie zainteresować się tematem, dowiedzieć się jakie dodatkowe informacje mogą być pomocne. Można rozpoznać też ile się wie, a co powinno się jeszcze dowiedzieć. Pomocna będzie **wstępna lektura** znalezionych lub znanych już treści.

Można również rozpisać **wstępny konspekt** badanego problemu. Dzięki temu będzie wiadomo, jakich tekstów się potrzebuje.

Znajdywane będą zarówno teksty teoretyczne i praktyczne, naukowe i popularnonaukowe – do czynienia mamy tu z ujęciem tematu oraz charakterem tekstu. Mając wstępne rozpoznanie w temacie, jesteśmy w stanie zweryfikować, jaka informacja będzie nam bardziej potrzebna.

Szukając treści na konkretny temat warto zastanowić się, jakie **słowa kluczowe** będą najlepsze dla wyszukiwania potrzebnych treści. Wykorzystanie słów kluczowych pozwala ocenić czy wyniki są wystarczające i czy trzeba szukać w inny sposób.

Jeśli mamy konkretny temat, możemy określić **główny temat** naszej pracy. Do tego tematu możemy ułożyć **alternatywne hasła**.

Główna koncepcja: *rozwód*

Alternatywna koncepcja: *separacja, rozdzielać się,
konflikt rodzicielski, odejście bliskiej osoby*

Katalog biblioteczny jest podstawowym miejscem, gdzie można znaleźć informacje o zasobach biblioteki. Jeśli chcesz sprawnie wyszukiwać w nim informacje, warto zapoznać się z jego funkcjonowaniem.

Najczęściej rekordy w katalogach i bazach danych zawierają najważniejsze informacje o publikacjach oraz **słowa kluczowe**, będące hasłami dotyczącymi treści publikacji.

Przystępując do wyszukiwania warto zastanowić się nad słowami kluczowymi, które mogą dotyczyć poszukiwanego przez nas tematu. Te same tematy mogą mieć różne słowa kluczowe, które są równorzędne:

EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA = EDUKACJA INKLUZYWNA = EDUKACJA DLA WSZYSTKICH

Można też sprawdzić **hasła nadrzędne** wobec wybranego tematu:

DYDAKTYKA > EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA

lub **hasła podrzędne**:

EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA > OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W SZKOLE

Hasła wpisywane w wyszukiwarke powinny się łączyć z innymi pasującymi tematami, żeby odpowiednio zawęzić rezultat wyszukiwania.

Operatory Bool'a

- AND - wyszukiwanie publikacji, które posiadają oba wymienione hasła
- OR - wyszukiwanie publikacji, które posiadają choć jedno z wymienionych haseł
- NOT - wyklucza hasło stojące za nim, publikacje z tym hasłem będą odrzucane

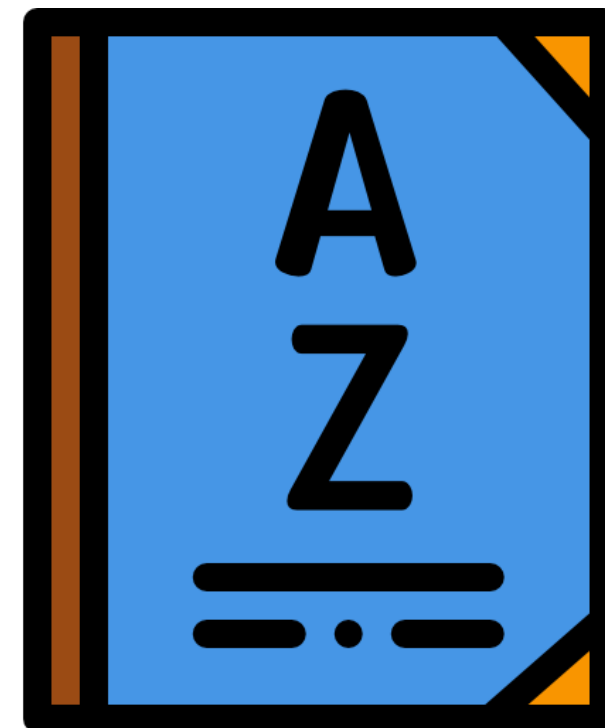
Operatory można łączyć w bardziej rozbudowane zapytania:

(WYCHOWANIE or EDUKACJA) and EKOLOGIA

Jeśli nie masz pewności, jakich słów kluczowych użyć, sprawdź w **słowniku dziedzinowym**, np. *Słowniku pedagogicznym XXI wieku*, przy znalezionych opisach bibliograficznych w katalogu lub tezaurusach dziedzinowych.

Wyszukiwanie informacji może być odkrywczе. Warto przyjrzeć się dodatkowym słowom kluczowym dla znalezionych publikacji. Ujęcie tematu i dodatkowe tropy można znaleźć w tytułach publikacji.

Już na tym poziomie wyszukiwania i przeglądania można zapoznać się wstępnie z tematem i odkryć dodatkowe tropy dla wybranego tematu.

WSKAZÓWKA

Warto przy wyszukiwaniu unikać **błędu potwierdzenia**:

- szukania informacji zgodnie z panującymi przekonaniem,
- selektywnego zbierania informacji i dowodów, potwierdzających to, co już wiemy, ignorując lub pomijając inne wnioski.

Takie podejście może sprawić, że wyszukiwane treści będą jednostronne, znalezione informacje nierzetelne lub stronnicze.

Najlepiej wyszukiwać haseł ogólnych, dotyczących zagadnienia.

Jedną z polecanych metod poszukiwania informacji jest strategia 6 kroków, tzw. **Big Six Information Skills (Big6 Skills)**.

1. Określ, co chcesz znaleźć:

- zdefiniuj problem informacyjny
- rozpoznaj potrzeby informacyjne

2. Opracuj strategię wyszukiwania:

- ustal źródła informacji, gdzie będziesz szukać
- wybierz te źródła, które będą najlepsze

3. Przeszukaj odpowiednie źródła:

- znajdź źródło i informację

4. Zweryfikuj informację

- przejrzyj, czy to co znalazłeś, jest tym, co potrzebujesz
- wybierz najważniejsze informacje

5. Podsumuj zebrane materiały:

- uporządkuj zebrane informacje i powiąż wiedzę
- stwórz prezentację rezultatu twojego wyszukiwania

6. Oceń efekt:

- zastanów się czy udało ci się rozwiązać problem
- pomyśl, co możesz zmienić, by usprawnić

Strategia artefaktu

Jeśli znalazłeś interesujący cię artykuł lub książkę, możesz dodatkowo przejrzeć zawartą tam bibliografię. W ten sposób możesz dotrzeć do dodatkowych treści w obrębie tematu, który chcesz zbadać.

W ten sposób można odkrywać nowe treści, jak również odtwarzać drogę, którą ktoś odbył, aby dowiedzieć się czegoś.

Bibliografia:

- A. Matysek, J. Tomaszczyk, *Cyfrowy warsztat humanisty*. Warszawa, 2020.
- The Big6, <https://thebig6.org/>, dostęp 13.05.2021.

